

Roman

Poštnina plačana v gotovini

Številka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/2 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 28. VI. 1930

Leto II. — Štev. 26

SIROTA Z MILIJONI

Roman v 4 knjigah

Francoski napisal Jules Mary. Poslovenil B. R.

Prva knjiga

LJUBEZEN IN DENAR

Chilpéric pa se ni dal preplašiti.

„Kaj nam morejo?“ je vzkliknil. „Čeprav jih je morda nekaj več kakor nas, se jih ven-
dar ne bomo bali. Tri zmorem jaz sam!“

Stekli so po stopnicah. Nikjer ni bilo čuti
glasu, kakor bi se bil grad in njegova okolica
pogreznila v molk.

Sredi stopnic pa so se zdajci ustavili. Z vrta
se je začul nov žvižg, to pot glasen in pretrgan,
da je odjeknilo od grajskih obokov.

Nema groza jim je stisnila srca. Kaj jih ča-
ka v tem velikem zagonetnem gradu? Kje je
skriti sovražnik, ki ga iščejo, a ga ne vidijo?
Morda čaka v zasedi, na koncu hodnika, da jih
zahrbno napade in pobije, ko se ne bodo mo-
gli braniti? Stisnili so se k zidu in počakali, kaj
pride.

Zdajci se je razsvetlil ves grad od kleti do
podstrešja. V tisočih lučih so se zalesketala zr-
cala na stenah, da jim je vid jemalo. Zagledali
so na stečaj odprta vrata v salon, ki se je kopal
v morju svetlobe. Toda čudno, v salonu ni bilo
nikogar, na stopnišču nikogar! Bilo je, kakor
na odru pred začetkom pravljичne igre.

Murad se je prvi zavedel. Skočil je v salon
in pogledal naokrog. Zdrznil se je. Pri vratih
na drugi strani dvorane je stal nekdo in po-
rogljivo meril od nog do glave vsiljivce, ki so
se ga drznili motiti sredi noči.

Vsi razen Murada in Chilpérica so ga po-
znali, vsi so ga že večkrat videli in z njim govo-
riti, kajti ta „nekdo“ ni bil nihče drugi kakor
marki d'Argental — gospod Norbert, kakor ga
je imenoval stari Bertara.

Valentin se je pognal proti njemu.

„Zdaj te imamo!“ je kriknil in dvignil re-
volver. „Zdaj si v naših rokah, zločinec, mo-
rilec!“

Nekaj korakov pred njim je obstal in po-
besil roko: Norbert se je samo porogljivo
smejalo.

„Sicer vas nisem pričakoval,“ je rekel pre-
zirljivo, „a zato vas ne bom sprejel nič manj
prijazno. Morda bi sedli?“

Presenečeno so se spogledali.

„Saj vas smem povabiti na jutrišnjo poroko
z gospodično Alice?“ je nedolžno povzel marki.
„Takoј zapovem slugam, da pripravijo sobe za
moje nove goste.“

To je bilo Valentinu preveč.

„Močite!“ je zavpil in nameril revolver.
„Ne izzivajte! Dobro veste, zakaj smo prišli!“

„Le počasi, gospoda,“ se je zarežal marki
in preden so se zavedli, se mu je v roki zasve-
til samokres. „Malo več vpljudnosti ne bi ško-
dilo, saj ste vi v moji hiši in ne narobe. Ne mi-
slite, da se vas bojim!“

Tek je reklo — toda petelin je odpovedal.
Preden je utegnil drugič ustreliti, je zažvižgal
po zraku Trompeletov nož in pribil markiju
roko k mizi.

Marki je zarjul od bolečine in revolver mu
je zdrknil na tla. Murad ga je pobral in spravil
v žep.

Trompelet se je zadovoljno namuzal. Stopil
je k mizi in potegnil nož iz Norbertove roke.

„Zdaj se lahko mirno pogovorimo,“ je re-
kel Murad.

„Kaj bi radi?“ je zagodrnjal marki, ki na-
vzlic porazu in bolečinam ni izgubil poguma.

„Sami dobro veste!“

„Prav nič ne vem. Vprašal sem vas, odgo-
vorite mi!“

„Naj bo — čeprav imamo mi več vzroka
izpraševati. Vi ste prvi zvedeli, da je Alice de-
dinja težkih milijonov. Da se jih polastite, ste
jo dali ugrabiti. Pobegnili vam je — ugrabili
ste jo še enkrat. In zdaj vprašujete, česa bi

Najlepša poglavja

„Sirote z milijoni“ šele pridejo! Prva knjiga se je v tej številki zaključila; druga nam pripoveduje o ljubezni in trpljenju lepe deklice Alice v vsiljenem ji zakonu z markijem Norbertom in njeno nadaljno pretresljivo usodo. Zato bo „Roman“

v novem četrletju

še bolj zanimiv kakor doslej. Če nečete zamuditi novih nadaljevanj, ne odlašajte in pošljite takoj naročnino! Naš list izhaja redno, zato moramo tudi redno kriti svoje izdatke — tega pa ne bi mogli, če ne bi naši c. naročniki redno poravnali svoje obveznosti. Prihodnje dni dobite položnice z navedbo vsote, ki nam jo dolgujete — storite svojo dolžnost! Širite „Roman“, pridobivajte mu novih naročnikov! Čim več Vas bo, tem boljši in večji bo Vaš list!

radi! Povemo vam: prišli smo po dekle in njenega očeta.“

„Tepci!“ se je zasmel Norbert, „kdo vam je spet to natvezil? Jaz da sem jo ugrabil? Sama je šla z menoj, sama je pristala, da postane moja žena.“

„Lažeš, lopov, lažeš!“ je zavpil Valentin.

Norbert ga ni niti pogledal. Obrnil se je k Indijcu.

„Ali ni prisotnost Alice in njenega očeta najboljši dokaz, da resnico govorim? Ali sem komu prikrival svojo poroko? Vsi ljudje to vedo. Sodim, da sem dovolj povedal. Brez vzroka ste me napadli in me ranili — pozabiti hočem to, zahtevam pa, da takoj odidete.“

„Ne.“ ga je zavrnil Indijec. „Naj prideta Alice in njen oče! Če ona potrdira vaše besede, odidemo...“

„Tako je,“ je prikimal Valentin in stisnil roke v pest.

„Dobro,“ je ravnodušno rekel marki. „Pokličem ju.“

Murad je zagledal na mizi zvonec. Pozvonil je. Trenutek nato so se začeli koraki na stopnicah. V salon je stopil Louffard.

Norbert ga je ostro pogledal, hotel mu je dati z roko znak, naj molči, toda Chilpéric je nanj pazil, da niti treniti ni mogel.

Ko so Valentin, Trompelet in Trutat zagledali Louffarda, jim je od presenečenja zastal dih.

„Vratar Rouseboiseve hiše,“ so vzkliknili vsi v en glas.

Trutat se mu je splazil za hrbet in zaklenil vrata za njim.

„Recite gospodični, naj pride sem!“ je velel Norbert.

Louffard je hotel povelje izpolniti, toda nenadoma se ga je oklenilo dvoje rok in ga dvignilo s tal. Preden se je zavedel, je ležal zvezan na tleh.

Med ruvanjem mu je padel revolver iz žepa. Trutat ga je naglo pobral in se zasmel.

„Tako, tako!“ se je obrnil k markiju. „Dobro skrbite za svoje služabnike. Seveda, grad je na samem in kdo ve, ali se kje ne skrivajo roparji...“

Pograbil je zvezanega Louffarda za noge in ga zavlekel v kot.

„Tu boš ležal. Če se zganeš, ti poženem kroglo v glavo.“

Murad je novič pozvonil, toda to pot ni nihče prišel.

„Pozvonite dvakrat,“ ga je s porogljivim nasmeškom poučil Norbert, „potem trikrat, štirikrat...“

In res — ko je drugič pozvonil, je stopil v sobo drugi sluga, Bontemps po imenu. Chilpéric ga je na prvi pogled spoznal. Skočil je k njemu in ga zgrabil za vrat:

„Siméonov morilec!“

Bontemps je potegnil revolver in trenutek na to Chilpérica ne bi bilo več med živimi, da ni Norbert zavpil:

„Daj se zvezati in ne brani se!“

Minuto kasneje je ležal Bontemps zvezan poleg Louffarda.

„Zdaj pozvonite trikrat!“ je porogljivo ukazal marki.

Ko je tretji sluga, Papillon, stopil v sobo, se je takoj zavedel položaja. Hotel se je braniti in rešiti svojega gospodarja, a tudi njemu je marki ukazal, naj se da zvezati.

Trompelet je bil zadovoljen. Murad in Valentin pa sta se vprašala, kaj naj to pomeni.

„Zdaj ostanejo samo še kuhar in obe ženski, ki strežeta gospodični,“ je novič povzel marki. „Lahko jih pokličem...“

„Ne laži!“ je zavpil Trompelet. „Kjer je Louffard, je tudi Laguyane!“

Norbert ni odgovoril.

„Kje je? Povej!“

„Ničesar nimam več povedati,“ je trdovratno odvrnil marki, „če mi ne verjameste, preiščite grad!“ Posmehljivo se je priklonil; „Mislim, da je komedije dovolj. Končajmo!“

„Dobro, končajmo! Valentin, pokličite Alice!“

„Alice spi v svoji sobi,“ je dejal marki. „Pazite, da je ne prestrašite.“

„Nič se ne bojte“, se je zasmel Valentin. „Dovolj bo, če ji povemo, da smo jo prišli rešit.“

Šestindvajseto poglavje

SREČANJE

Alice je bila v svoji sobi. Ležala je, a spala še ni. Poslušala je enakomerno tikanje ure, ure, ki jo je čedalje bolj približevala trenutku, ko postane Norbertova žena.

„Jutri... jutri...“ je jecljala razburjeno. „Jutri bo moja usoda zapečatená. Ne morem ji uiti... ne morem se rešiti...“

Tedaj je nekdo potrkal. Začula je znan glas:

„Alice... moja draga Alice...“

„Moj Bog, ta glas...“ se je vznemirila in planila iz postelje. „Ali sanjam?“ Poletela je k vratom in prisluhnila.

„Alice, prosim te... oglasi se...“

„Valentin, Valentin!“

Sunkoma je odprla vrata in padla svojemu dragemu v naročje.

„Alice... Alice!“ je zajecjal Valentin, „našel sem te, glej, zdaj te ne spustim več...“

Ni mogla govoriti, toda njene solze so izdale vse, kar je hotela reči. Nenadoma pa se je vznemirila.

„Kako si prišel sem?“ ga je prestrašeno vprašala. „Ali ne veš, da si v smrtni nevarnosti? Ali ne veš, da sem v markijevih rokah?“

„Nič se ne boj,“ jo je pomiril. „V naših pesteh je. Veš, kaj je rekel ta lopov? Da si šla prostovoljno z njim. Kaj ti je, Alice?...“

„Kje je oče?“ je vzkliknila in prebledela.

„V gradu mora biti.“

„Poišči najprej njega... če hočeš rešiti mene. Najdi ga za Boga!“

„Kaj ti je, Alice? Zakaj ta bojazen, ko si vendar rešena?“

„Ne, nisem še,“ je rekla vsa obupana, „nisem še rešena, dokler ne najdemo očeta. Poišči ga... brani ga... potem bom smela povedati vse.“

Valentin ni vedel, kako naj jo potolaži. Brez besed jo je prijel za roko in odvedel v salon.

Ko je stala na pragu, se je komaj vzdržala, da ni kriknila od veselja. Videla je same znane obraze svojih prijateljev. Sklenila je roke, da so bile kakor tiha, nema molitev. „Moj Bog,“ je vzdihnila, „hvala ti, hvala...“

Vsi so pohiteli k njej, razen Murada, ki je ostal pri Norbertu. Hoteli so ji povedati, da so jo rešili, da se ji ni treba več bati, toda njen obraz se je zdajci zresnil.

„Kje je moj oče?“ je vprašala. „Najprej moram videti njega.“

„Našli ga bomo,“ jo je skušal pomiriti Trompelet. „Dovolj nas je.“

Tedaj je opazila Murada, ki je stal pri mizi. Stopila je k njemu in mu nemo podala roko. Rdečica ji je zalila obraz in ustne so ji zatrepetale.

„Vem, da se srdite name,“ je rekla tiho, proseče. „Nisem prav storila, da sem takrat šla od vas. Ali mi morete odpustiti? Večno vam bom hvaležna.“

Murad se ji je nemo priklonil.

Ko se je Alice hotela vrniti k svojim prijateljem, ki so še zmeraj stali pri vratih, je zapazila Norberta. Roke je prekrizal na prsih in jo prezirljivo gledal.

Na Muradov migljaj so se ostali zbrali okrog Alice.

Tedaj je marki stopil k njej in ji mirno rekel:

„Alice, potrdite tem gospodom, ki so vaši prijatelji, da ste iz lastne volje šli z menoj. Povejte jim, da njihove pomoči ne potrebujete.“

„Ne, Alice, ne reci tega,“ je prestrašeno zaprosil Valentin. „Povej markiju, da je lopov — ne, nič ne reci, saj nima pravice, da bi ti ukazoval. Povej rajši, kaj naj z njim storimo!“

Norbert pa se za Valentinove besede ni zmenil. Mirno, kakor da se ni nič zgodilo, je nadaljeval:

„Povejte jim Alice, da se motijo, povejte jim, da ste srečni. Ukažite jim, da naju pustite pri miru, če nočejo okusiti moje jeze.“

„Alice, ti molčiš na te besede?“ je vzkliknil Valentin. „Pljuni mu v lice, lopovu, ki te žali.“

Norbert se je porogljivo zasmeljal:

„Povejte, Alice, da me ljubite — to jim bo dovolj. Samo podvizajte se — drugače bi utegnili misliti, da ne govorite iz srca.“

Dekle je pobesilo roke. Grudi so se ji sunkoma dvigale in od strahu ni vedela, kaj naj stori. Ali naj govori neresnico ali naj molči?

„Govorila bom,“ je rekla čez nekaj časa. „Vse bom povedala, toda moj oče mora biti zraven.“

„Saj veste, kje je njegova soba,“ se je pomenljivo nasmehnil marki. „Pojdite ga iskat!“

Ko se je kmalu nato vrnila, je bila bleda ko zid. Če je ne bi bil Valentin prestregel, bi se bila zgrudila.

„Očeta ni v sobi,“ je zajecljala.

„Kaj naj to pomeni?“ se je obrnil Murad k Norbertu in ga preteče pogledal.

„Ne vem,“ je mirno odvrnil marki. „To ni prvič. Že večkrat ga čez noč ni bilo doma. Gospodična Alice dobro ve, da ga ne nadziram...“

In odločno je povzel:

„Pet minut manjka do enajstih, Alice. Želel bi, da ob enajstih teh gospodov ne bo več tu. Upam, da mi boste pomagali in jim pojasnili, da so nezaželeni gostje.“

Uprl je vanjo svoj ostrí pogled, da jo je zabelelo do srca. Razumela je njegove besede, o, kako dobro jih je razumela. Vedela je, da so smrtna obsodba njenega očeta.

Segla je z roko čez čelo.

„Kaj naj rečem? Povejte mi!...“

Valentin jo je prijel za roko.

„Še dve minuti!“ je ledeno rekel marki.

„Ali čuješ? Grozi ti!“ je vzkliknil Valentin.

Alice je vzdihnila in pobesila oči. Z ubitimi, ko naj slišnim glasom je rekla:

„Zakaj govoriš o grožnjah, ki jih ni? Braniti me hočeš — pred kom? Prosta sem, nihče mi ne brani oditi...“

„Alice,“ je v obupu vzkliknil Valentin. „Govori, kakor ti srce vелеva! Ne ubogaj markija! Dobro vem, da si prisiljena...“

„Ne!“

„Vse priča, da ne govoriš resnice.“

„Resnico govorim, Valentin!“

„Toraj ljubiš njega in ne mene?“

„Njega, ne tebe,“ je mrtvo ponovila.

„Grdo si ravnala, Alice, — tega nisem zaslužil.“

„Da, grdo sem ravnala, tega nisi zaslužil.“

„lice, čuj, zavedi se!“ je vzkliknil ves obupan. „Zakaj se pretvarjaš? Spomni se, kako si bila vesela, ko si me videla. Tvoj obraz je izdajal, da me še zmeraj ljubiš. Pojdi z nami, nihče ti ne more braniti. Tvoj oče se vrne, počakamo ga in vzamemo s seboj. Naj si marki poišče drugo ženo...“

„Ne, jaz bom njegova žena...“

„O Bog!“

Tedaj je stopil Murad k njej.

„Gospodična Alice,“ je rekel z drhtečim glasom, „dobro veste, da smo vam vdani do smrti, da bi prelili slednjo kapljico krvi za vas. Ljubimo vas in to smo vam tudi dokazali — saj je eden izmed nas, ki vam je hotel pomagati, plačal to s smrtjo. Alice, ne prezirajte prelite krvi — to prinaša nesrečo. Prišli smo, da vas branimo, da vas rešimo tega človeka! Kar ste nam pravkar rekli, ni bilo res — tista noč, ko ste pribežali k meni, priča dovolj jasno. Alice, vrnite se k nam! Samo besedico recite, pa umre ta človek, še ta trenutek.“

„Ne, ne sme umreti,“ se je zgrozila, „ne sme... ker... ker ga ljubim...“

Ljubi ga! Njega, ki ji je prizadel toliko hudega. Stala je pred njim, zlomljena, bleda ko smrt, s pobešenimi očmi.

Murad ni mogel verjeti njenim besedam.

„Alice,“ je še enkrat resno rekel, „kako to, da ima človek, ki je vendar v naših rokah, tolikanj moči nad vami? Čeprav ga branite, bo umrl!“ Pomignil je artistoma,

Preden se je marki zavedel, je ležal zvezan na mizi, da se ni mogel ganiti. Murad je namestil nanj svoj revolver.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovane. Alice se je vrgla proti Norbertu in ga pokrila s svojim telesom.

„Ne ubijte ga!“ je vzkliknila. Murad je pobesil revolver in jo pogledal z grozo v očeh.

Samo Valentin je ostal miren.

„Alice,“ je rekel tiho, „čim sem zvedel, da si bogatela, sem se zbal zate in tvojo ljubezen. Vendar sem poskusil vse, da bi te dobil nazaj. Zdaj vidim, da je vse izgubljeno, da je vse za-

man. Zdravstvuj, Alice! Nikdar več me ne boš videla..."

Potem se je obrnil k Norbertu in ga udaril po licu.

„Vem, da to ni lepo — saj se ne morete braniti,“ je trpko rekel, „toda prisiliti vas hočem, da se bijete z menoj, če je količkaj časti v vas. Jutri ob štirih zjutraj vas počakam v gozdu na križišču štirih cest.“

„Pridem,“ je zaškrtal Norbert.

Naši prijatelji so ga razvezali in odšli.

Alice je skočila za Valentinom in razklenila roke, kakor bi ga hotela zadržati, toda njegov pogled, poln prezira, jo je prikoval na mestu.

Sedemindvajseto poglavje

DVOBOJ

Kaj se je med tem zgodilo z Aličinim očetom?

Prejšnji večer ga je Laguyane zvabil s seboj na pristavo z izgovorom, da gresta ribe loviti. Tam ga je zaprl v sobico, ki je imela s senom zakrit vhod. Kaznjenec je umel starca tako zvito pregovoriti, da se niti ni zavedel, da je vjet.

Potem se je Laguyane naglo vrnil v grad. Vedel je, da so med tem vdrli Murad in njegovi prijatelji v graščino — saj jih je marki, ki je bil poučen, da se skrivajo v bližini, že dva dni pričakoval.

Prišedši na grajski vrt, je splezal na koštanj, ki se je košatil pod okni salona. Skrit med vejami je opazoval, kaj se godi v dvorani.

Če bi bil Murad Norberta ubil, bi bila to tudi Bertarova smrt. Če bi bila Alice markija razkrinkala, ne bi bila nikdar več videla svojega očeta.

Drugo jutro je d'Argental vstal, ko se je daniilo. Solnce še ni vzšlo in pot do križpotja je bila dolga.

Samo Louffard ga je spremljal. Pod pazduho je nesel zaboje s pištolami, obveze in zdravila.

Valentin in Murad sta bila že na dogovorjenem kraju. Mladenič je bil neprespan, toda iz oči sta mu sijala odločnost in pogum.

Po kratkem pogajanju so se domenili, da se bosta Valentin in marki streljala na petnajst korakov. Murad je odmeril pet in dvajset korakov, kajti borilca sta imela pravico stopiti pri streljanju pet korakov naprej.

Kolinska

TVORNICA

ČIKORIJE

Valentinu je žreb prisodil izbero oroža in prvi strel. Kaj mu je to pomagalo, ko še nikdar ni imel pištole v roki!

Nasprotnika sta bila pripravljena. Na Muradov znak je stopil Valentin pet korakov naprej, pomeril in sprožil.

Krogla je zbila Norbertu klobuk z glave in ga oprasnila nad desnim ušesom, da ga je občila kri.

„Čestitam,“ je vzkliknil marki. „Strel ni bil slab.“ Dvignil je revolver in pomeril na Valentinovo srce.

Zakaj se je obotavljal? Ali je pozabil žalitve prejšnjega dne? Ali je pozabil udarec s pestjo v obraz?

Tedaj je od nekod priletel vrabec. Sedel je na lirst nad Valentinovo glavo in nato švignil čez pot. Norbert je z bliskovito naglico sprožil. Vrabec je padel Valentinu pred noge.

„Zakaj me niste ubili?“ Neizmerno začudenje se je razodevalo iz Valentinovega glasu. „Kolnem se vam, da vam ne prizanesem, kadar se mi ponudi nova prilika.“

Marki se je priklonil. „Izvolite!“

„Ta mož je res izreden človek,“ je občudovaje vzkliknil Indijec. „Taki živci!“

Obrnil se je, toda Norberta ni bilo več. Izginil je in Louffard z njim.

Na gradu je čakala Alice in neizmerna bol ji je stiskala srce. Ko je prišel Norbert, se je

zgrozila. Norbert — živ! Torej je Valentin mrtev!

Marki je obstal na pragu. Alice je skočna k njemu.

„Morilec!“ je vzkliknila. „Ubil si ga... ubij še mene...“

„Motite se, Alice!“ je mirno rekel marki. „Valentin živi. Lahko bi ga bil ubil kakor psa, toda zaradi vas sem mu prizanesel. Dovolj mi je zločinov.“

„Lažetel!“ je vzkliknila.

„Storil sem, ker vas ljubim. — Ob desetih je poroka,“ je nadaljeval. „Upam, da boste do devetih z oblačenjem gotovi. Četrť ure je do Corbignya. O pol desetih naju bo čakal župan, ob tričetrt župnik.“

Alice ni odgovorila. Ko je šel, je stopila k oknu in se zagledala v park. Solnce se je bleščalo kakor živo zlato in kopalo v svojih žarkih vrhove dreves in grede, polne pisanih cvetic. V svežem jutru je popevalo stotine ptic; vse je bilo lepo, tako lepo, in srečno, le ona... le ona...

„Moj Bog,“ je zaječala v obupu, „zakaj je moralo ravno na mene pasti to prokletstvo? Zakaj mi je krivična usoda uničila življenje?“

Obred je bil pri kraju. Alice je imela na roki prstan, ki jo je zvezal z Norbertom do smrti.

Tri cerkvenih vratih so jo obsuli otroci s cvetjem. Vzela je najmanjšega v naročje in ga krčevito pritisnila k sebi. Ko bi bil otrok slutil, kakšen boj je besnel v njeni duši!

Sedla je v voz in se odpeljala. Če bi se bila ozrla, bi bila videla, da je prav takrat stopil iz cerkve mlad mož, ki se je med poroko skrival v kotu in si grizel ustnice, da ne bi na glas zajokal. Ko je čul njen pritajeni „Da“, mu ni bilo več obstanka v cerkvi. S silo si je utrl pot skozi množico in se opotekel skozi vrata.

Ta mladi mož je bil Valentin. — — —

Ko se je vrnila v grad, so se ji prišli pokloniti vsi najemniki in služabniki. Prišli so po vrsti vsi sosedje iz bližnjih gradov in ji čestitali. Potem je bila gostija, ki je trajala do pozne noči.

Med povabljenici je bil nekdo, ki je s prezirljivim nasmeškom opazoval sijajno gostijo.

„Dobro ste se držali,“ je rekel markiju. „Zadovoljen sem z vami. Toda ura počitka še ni prišla. Najti morava druge dediče, šele potem bo dedščina najina. Zato morajo ti dediči umreti.“

Ta mož je bil Roquin.

DRUGA KNJIGA

SOVRAŠTVO

Prvo poglavje

LETO KASNEJE

Leto je preteklo po poroki in na pariškem nebu je spet zasijala Norbertova zvezda.

Kupil je bil svojo nekdanjo palačo na ulici Grenelle, kjer so nekoč stanovali njegovi predniki, in jo opremil z vsem razkošjem.

Toda on ni navdušil samo bogatašev. Tudi siromake je skušal navezati nase. Zgradil je veliko bolnico za siromake, ki ga je stala stotisoče. Z obema rokama je trosil denar in kazal, da je njegova duša prav tako plemenita kakor njegovo bogastvo neizčrpno.

Toda to mu še ni bilo dovolj. Z velikopoteznimi kupčijami je zbudil pažnjo vlade in veljakov. Kmalu po poroki so ga obiskali vplivni možje iz Corbignya in mu ponudili mesto v poslanski zbornici, ki ga je sprejel.

To je bil temeljni kamen njegove bodočnosti.

Njegov nastop v zbornici je zbudil veliko pozornost. V pol leta je dosegel tolik vpliv nad ostalimi poslanci, da je vselej odločila njegova beseda. Samo roko bi mu bilo treba iztegniti, pa bi bil postal minister.

A srečen ni bil.

Leto dni je poteklo, kar se je poročil z Alice. Ta dogodek je sklenil proslaviti z velikim plesom.

V veliki palači je samevala Alice. Vsi so jo zavidali, živela je kakor kraljica, sredi bleska in sijaja — a tudi ona ni bila srečna. Njeno srce je še zmerom krvavelo ob misli na Valentina. S svojim možem Norbertom je le malo govorila in tudi on se je ni upal ogovarjati. Nikoli je ni ničesar prosil, nikoli ničesar ukazoval, le njegovi pogledi so jo neprestano prosili, naj mu odpusti. Zaman. V njenih očeh je bral samo prezir.

Bilo je zvečer. V veliki dvorani Norbertove palače so se zbirali gostje, ki so bili povabljeni na ples.

Ves Pariz je prišel. Vsi politiki in denarni mogočniki so počastili Norberta s svojim obiskom. V sijajno razsvetljeni dvorani jih je sprejemal kakor princ.

In Alice je bila princesa. Nihče ni vedel, od kod je prišla, nihče ni vedel, kje jo je marki srečal.

Prvi zvoki godbe so se oglasili. Marki je pravkar hotel stopiti v svojo sobo, ko je na pragu dvorane zagledal nekoga, ki ni bil med povabljenimi. Ta mož je bil Roquin.

Videč, da ga nihče ne opazuje, je stopil k Norbertu in mu pomignil, da bi rad z njim govoril. Marki je namršil obrvi.

„Lahko bi si izbrali primernejšo priliko,“ je mrzlo odvrnil, „Ali ne bi rajši jutri prišli?“

„Utegnil bi že,“ je prav tako odgovoril Roquin, „toda vas ni nikjer moči dobiti. Sicer pa me tu nihče ne pozna. Stopila bi v vašo sobo in se tam pogovorila.“

Marki je prebledel. Hotel je oporekati, toda Roquin se ni dal odsloviti.

„Moram govoriti z vami, razumete?“

Norbert se mu ni upal ugovarjati. Pomignil je Roquinu v sosednjo sobo, ki je bila prazna.

„Gospod marki,“ je porogljivo začel Roquin, „opazil sem, da že nekaj časa pozabljate, odkod vam bogastvo in ugled. Malce preveč ste se vživeli v nove prilike. Doslej vam nisem hotel kaliti lepih sanj, zdaj pa je prišel čas, da vam rečem resno besedo.“

„Česa želite?“

„Malo potrpljenja, gospod marki, takoj pridem k stvari. Dolgo sem premišljal, preden sem se odločil za ta korak. Premoženje, ki stremiva po njem, bo šele tedaj popolnoma najino, ko ne bo razen vaše žene nikogar več, ki bi imel pravico do njega. Predvsem je tu stari Bertara. Dokler se niste poročili, nama je bil potreben — danes je samo še v napotje. Razumete?“

„Njegovo smrt zahtevate?“ se je zgrozil Norbert.

„Da!“

H. Vahlberg:

Robci

Tisto leto, ko je bilo Francu Victorju pet in dvajset let, je srečal sladko Leo Johlinovo. In lepega večera, tri mesece nato, je sladka Lea Johlinova naslonila glavico Francu Victorju na ramo in zašepetala z rahlo trepečočim glasom:

„Pomisli, Franc, za rojstni dan sem dobila od svakinje tri tucate finih damastovih robcev.“

Franc Victor se je zdrznil. Sladka Lea je komaj opazila.

„Takooo,“ je rekel Franc Victor.

„Obrobila sem jih že,“ je sanjavo rekla Lea. „In zdaj bi začela vanje vrezavati monogram. Danes sem si kupila sukanec.“

„Hm. Takooo,“ je rekel Franc Victor.

Sladka Lea je pogledala Franca Victorja. Še bolj sanjavo je potem dejala:

„Davi sem vprašala mater, kaj meni, kakšen monogram naj uvezem.“

Spet se je Franc Victor prav lahno zdrznil.

„Takooo,“ je rekel, in pozoren prisluskovalec bi bil opazil zamolkel nemir v njegovem glasu.

„In misli si,“ je rekla sladka Lea zelo tiho in zelo, zelo sanjavo, „misli si, mami je rekla, naj tebe vprašam!“

Spet se je Franc Victor zdrznil. Globoko je zajel sapo in pogled se mu je izgubil v daljo.

V tej dalji je zagledal Franc Victor svoj veseli samski stan. Franc Victor je mislil, da vidi konec tega veselega samskega stanu. Cel minuto se je njegov pogled mudil v dalji. Potlej je še enkrat globoko zajel sapo, pogledal Leo Johlinovo, ki je s sladko pobešenimi trepalnicami sedela pred njim, in rekel:

„Da, Lea, tvoja mama ima prav, da mene vprašaš.“

Takrat ga je Lea Johlinova nagajivo udarila po roki in rekla:

„Glej ga — saj je, kakor da me za roko prosiš, hi, hi!“

„Hm,“ je odvrnil Franc Victor nekam začuden, „meni pa se skoro hoče zdeti, kakor da si ti — — —“

Toda sladka Lea ga ni čula. Nežno ga je pogladila po bradi in rekla:

„Tako bodljikast pa ne boš smel več biti, kadar bova poročena! Da bova midva še kdaj zakonski par — kdo bi si bil to mislil!“

„Da, kdo bi si bil to mislil?!“ si je mislil Franc Victor. Njegov pogled se je spet zazrl v daljo, a s silo se je odtrgal.

„In kdaj, Lea,“ je rekel, „kdaj se bova —“

„Misli si, dragec, kako čudno,“ je rekla Lea, „kakor nalašč mi je davi pripovedovala prijateljica, da je na stanovskem uradu odprto od osmih do ene. Ali bi se zmenila za jutri ob devetih, dragec?“

Franc Victor je malce zakašljajal.

„Njaa,“ je rekel tiho, „to bo menda najpametnejše.“

Drugo jutro sta se Franc Victor in sladka Lea Johlinova dobila in sta šla skupaj na stanovski urad.

In nekega lepega dne, dva meseca kasneje, sta odhajala Franc Victor in njegova mlada žena Lea iz stanovskega urada v spremstvu dveh prič.

Poročni list je prasketal v žepu Franca Victorja, poročni prstan se je lesketal na prstu sladke Lee, poročni prič sta žareli, in tudi Franc Victor je žarel. Toda njegova mala žena Lea tisti trenutek ni žarela. Gospa Lea je resno gledala v svet in nemirno je trzalo okoli njenih sladkih ust. Franc Victor jo je resno pogledal, ji nežno stisnil roko in šepnil:

„Kako ti je, otrok? Ali nisi srečna in zadovoljna?“

Gospa Lea je rahlo očita je pogledala moža in rekla:

„Kako moreš le vprašati, dragec! Jaz, ki sem vendar dobila najboljšega moža na svetu!“

Ganjen je tedaj Franc Victor pogladil ženi ročico:

„Ali, Leica, nisi videti ravno vesela,“ je rekel.

„Der Grosse Brockhaus“

Vsak človek, vsaka hiša mora brez pogojnno imeti ta leksikon, ki mu ni enakega v svetovni zgodovini. Brockhaus nadomešča vse ono, kar je razmetano v tisočih in tisočih knjigah.

Brockhaus Vas del nezmojljive ker je točen ko švicarska u. a.

Vse informacije daje „Roman“.

51

Slep kipar

Francoski kipar Georges Scapini je popolnoma slep; svoja kiparska dela izvršuje tako, da model otipava. Umetnik je v Parizu znan ne samo kot kipar, ampak tudi kot poslanec. V zbornici zastopa vojne pohabljenec.

Sekundo je gospa Lea pobesila pogled na svoj novi prstan. Nato je z nasmehom rekla:

„Dragec, kdo bi si bil mislil: robce sva čisto pozabila kupiti. Niti enega ni pri hiši. Ali ni to smešno, dragec?“

Franc Victor pa ni takoj odgovoril. Odprl je usta, a jih je takoj spet zaprl. Njegov pogled je splaval v daljo, nazaj v njegovo veselo samsko dobo, ki ji je zdaj prišel konec. Potlej je vzdihnil in tiho rekel:

„Da, dete, smešno je to.“

„A zato, dragec, si vendar ne bova kvarila dobre volje,“ je nežno rekla Lea. „Saj jih še danes lahko kupiva.“

„Hm. Daaa,“ je preprosto rekel Franc Victor.

In solnce je žarelo, prič sta žareli, novi prstan na roki gospe Lee je žarel, in gospa Lea je tudi žarela.

Le Franc Victor tisti trenutek ni žarel. Pogled Franca Victorja je takrat zrl v daljo, v veselo samsko dobo, ki jo je bil ravno zapustil.

TIGER

NAPISAL MAX BRAND

Štiriindvajseto poglavje

DVOMI

„Gotovo je v tem sobo spet oddala,“ je menil Sanford...

In Tiger je sam pri sebi sklenil, da se takoj obrne in nikoli več ne vrne, če se je to zgodilo; toda že med tem, ko je šel po stopnicah, je vedel, da ne bo dovolj močan, da ta sklep izvrši. In vendar mu je srce nagleje udarilo, ko je pritisnil na kljuko. Kljuka se je podala, trenutek nato je privil luč, in spet je imel svoje stanovanje v tanglu.

Do tega trenutka bi se bil še lahko vrnil, toda zdaj ko je luč razsvetlila sobo, je postal umik nemogoč. Naglo se je ozrl in oči so se mu ustavile na Sanfordu; oba je prešinila ista misel, a nobeden je ni izrekel. Strežaj je začel izlagati iz kovčegov, Jackov pogled pa je obvisel na majhnem, medlo se leskečočem predmetu na preprogi.

Pobral ga je in ga skrivoma ogledoval — bil je medaljon z drobnimi biseri. Nekaj takega je bil videl na Marynih prsih; rekel je Sanfordu besedo, nato pa odšel iz sobe naravnost proti Marynim vratom. Gotovo je bila že v postelji, toda preden je ni videl in z njo govoril, ne bi mogel zaspiti niti ne bi našel počitka; in ta medaljon naj bi mu bil izgovor. Ko je drugič potrkal, se je odzvala.

Pritisnil je ustnice prav na ključavnično luknjo.

„Tiger.“

Začul je pridušen vzrok, potlej pa slaboten šelest in naposled rožljanje ključavnice. Vrata so se odprla in pojavila se je pred njim, do vratu ogrnjena v spalni plašč s širokimi rokavi. Razpleteni lasje so ji padali globoko na tilnik in noge je imela v belih brezpetnikih. Drugače vseh teh podrobnosti niti ne bi bil opazil, zdaj pa jo je gledal z grenkim zanimanjem. Kakorkoli je utegnila biti njena duša omadeževana, zunaj ni bilo nič videti. Zdela se mu je kakor strašen porog.

Le drobec sekunde je stal tako.

„Tiger!“ je dahnila. „Stopite noter! Brž!“ Naglo ga je potegnila v sobo in vrata zaprla.

Ko se je naposled obrnila k njemu, je bila bleda ko prt.

„Ali vas je kdo videl?“

„Ko sem prišel sem? Ne.“

„Ne mislim tega. Ali je kdo videl, da ste prišli v tangle?“

„O, seveda.“

Zvila je roke.

„Kako neumno! Kako brezmejno blazno!“ je šepnila. „Seveda so vas videli; in veste, kaj se zdaj zgodi?“

„To si lahko mislim.“

„Ubijete vas, Tiger! Ali čujete? Ubijete vas! Zakaj le niste ostali kjer ste bili? Kaj vas je prignalo nazaj?“

Pomolil ji je medaljon.

„Tole sem našel. Vaše je, kaj ne?“

Počasi so šle njene oči z medaljona do nje-govega obraza in tam obstale nejeverno in ne-zaupljivo, toda bil je tako neprodirljiv kakor bi bil imel krinko. Ali je neki vedela, kje je izgubila medaljon?

„Moral mi je zdrkniti v žep. Kako, ne vem. Našel sem ga in zdaj vam ga prinašam.“

S sklonjeno glavo je stala pred njim, odprla medaljon in ga spet zaprla in potem rekla, ne da bi bila dvignila pogled: „Našli ste ga na tleh svoje sobe. Nekaj drugega vas je prignalo nazaj.“

„Res je.“

Nemo se je obrnila in vrata zapahnila.

Potlej je izpregovorila: „Zdaj ste pač tu. Čemu, je naposled vseeno. Vprašanje je le, kako se rešite. Tak sedite vendar!“

Storil je po njeni zapovedi. Po drgetu njenih rok je videl, kako zelo je razburjena, toda glas ji je zvenel docela mirno.

150 dinarjev

na mesec plačuje za novi veliki Brockhausov leksikon.

20 elikih knjig s 16.000 strani

razkošno vezanih v polusnje ali platno. Novi Brockhaus bo Vam in Vašim otrokom desetletja najboljša šola v življenju, najzvestejši tovariš in najzanesljivejši svetovalec.

Do zdaj izšlih 5 knjig dobite takoj po vplačanju prvega obroka pri zastopniku največje jugoslovenske knjigarne „Minerve, d. d.“

Vse informacije daje „Roman“.

„Pred vsem,“ je rekel, „ali vam ni neprijetno, da pridem ob taki uri k vam? Ob tako pozni uri?“

„Neprijetno?“ Zasmejala se je. „Poslušajte, Tiger, kaj ljudje v tanglu mislijo o Mary Doverjevi, je brezpomembno; dokler o njej nihče ne govori, mi ni popolnoma nič mar. Zdaj pa je glavno: kdo vas je spotoma videl? Ceste so sicer ob tej uri popolnoma prazne. Naposled ste se res še neopaženi izmuznili?“

„Neka stara ženica me je videla.“

„In nihče drugi?“

„Ne.“

„Kakšna je bila?“

„Kriva ko lok in zavita v velikansko ruto.“

„Mežikava Liza. Nihče drugi?“

„Rekla je, da nekaj drugih ljudi preži name.“

„Aha!“

„Boynton in šest drugih.“

„In se niste takoj obrnili?“ Glas ji je od jeze drhtel. „Gotovo mislite, da ga ni pihalnika, ki bi vas dosegel, ne?“

„Brez pištole sem.“

Zasrepela se je vanj, potlej pa ji je udarila jeza na dan. „Brez pištole? Tiger, ali mar mislite, da morete vrata vlomiti z žepnim nožičem? Nu? In to je laže, kakor opraviti v tanglu brez pihalnika! Ali ima ta človek vobče iskro razuma v butici? Gotovo bi jo zaman iskali celo z drobnogledom! Kresnica v gozdu je prava obločnica v primeri z vami! Kaj sploh mislite?“

„Mary, verujte mi, če vam povem, da se nisem imel namena vrniti. Toda moral sem.“

„In zakaj, če smem vprašati?“

„Da vidim vas.“

Imela je že pripravljeno novo še hujšo pridigo, toda beseda ji je zastala.

„Tiger,“ je šepnila, „vi ste res pravi mož, moram vam reči. Zdaj pa le naglo: po kaj ste prišli?“

„Zakaj naglo?“

„Zakaj?“ Omahnila je na stol, kakor ne bi mogla razumeti njegove debelokožnosti. „Nadaljujte!“ je rekla trudno. „Vdam se. Če vam Pavijan in Larry Boynton ne zadoščata da se podvigate, potem prosim kar lepo počasi! Počakajte!“

Vstala je in pohitela k postelji. Izpod zglavja je potegnila kratek revolver in mu ga dala.

„Vzemite ga. Kratek je, a imenitno strelja in ravnanje z njim je na moč enostavno. Udarci ima, da vse podere, in v roki vam sedi, da bi človek zavriskal. Poskusite ga!“

Odkimal je.

„Če imam tako orožje pri sebi,“ je rekel, „bi se utegnilo zgoditi, da bi podlegel izkušnji in res streljal.“

Odprla je usta in oči.

„In počemu neki mislite, da bi bila ta stvarca? Nemara samo za igračo? Nu, to vam povem,“ je strogo nadaljevala, „če vas hoče kateri teh lopovov pobiti, izvolite potegniti tale pihalnik in sprožite“ — nagnila se je bliže k njemu — „in ustrelite tako, da bo imel za zmerom dovolj.“

On se je samo nasmehnil.

„To,“ je menil, „mi ne ugaja posebno. Nerad vzamem človeka na muho.“

„O,“ je prikimala, „gotovo se bojite streljanja?“

„Tega ne bi mogel baš reči, toda te vrste divjačina mi ne prija.“

Nevoljna je spravila orožje in sedla nazaj, ter se z žalostnim začudenjem zagledala vanj.

„Kakor vas študiram, ne morem priti z vami na čisto, Tiger. Pošteni ste, in rada vas imam, toda četudi bi imeli življensko polico na več ko milijon, bi bili vendarle velik norec, če bi hoteli svoje življenje na tak način postaviti na kocko. Nu, pa nadaljujva. Povejte, kaj vam je na srcu.“

„Včeraj sem vam o tem govoril.“

Kri ji je udarila v lica, bilo je, kakor bi se dvignil škrlat pod steklom, tako prozorna je bila njena polt.

„Pozabite to, Tiger,“ je odgovorila. „To je prišlo — to je moralo priti samo od prismojene muzike, ki jo je lajnal stari Sparchi. Saj je bilo tudi meni tako čudno pri duši. Verujte mi, drugače nisem takšna.“

„Mislite, da je bilo samo to?“

„Tiger,“ je rekla hripavo, „bodite pametni. Močnejši ste od mene — in — ne glejte me, prosim, tako!“

Udarila si je z roko po očeh, kakor v upanju, da se ji bo potem pogled zjasnil. Z neizmernim naporom se je zbral in se prisilil, da ji ni pogledal v oči; zakaj kadar je gledal

vanje, je pozabil milino njenih rok in beli trikot na njenem vratu. Njena ljubkost je dobila takrat nekaj breztelesnega; in vedel je, kar je čutil, je bilo ljubezen. Na dnu srca se je zato preziral, toda da odoli tisti sili, ki ga je vedno in vedno gnala k njej, si je priklical Pavijanovo podobo pred duševne oči. Vsaj za trenutek se mu je zjasnilo.

„Najprej,“ je rekel, „vam moram povedati, zakaj sem zapustil tangle. Bilo je samo eno, kar me je tu držalo — vi —“

„O,“ je šepnila deklica, „prosim ne!“

„Takrat pa sem nekaj čul, kar mi je zadrgnilo srce.“

„Nekaj o meni?“ je vprašala in široko odprla oči.

„Da.“

Neusmiljeno jo je pogledal, toda če so za trenutek njene trepalnice trznile, se je vendar njen pogled takoj spet pomiril.

„Res je,“ je zaječal Tiger sam pri sebi. „Vse je res, in ona je prav tako pokvarjena kakor najslabše, ki so tu, samo pametnejša je — lagati zna.“

Petindvajseto poglavje

PREIZKUSNJA

„Saj me gledate kakor pod drobnogledom!“ se mu je skušala ubraniti; ko pa je še naprej gledal vanjo s tako bolnim srcem, je vstala, stopila k njemu in mu skoro z moško odkritostjo položila obe roki na ramena, da ji je ves začuden pogledal v oči. Če mu je komedijo igrala, je bila res velika umetnica.

„Nekdo,“ je resno rekla, „vas je krivo poučil.“ Oči so ji zagorele. „Kdo ve kateri zlobnež me je ometal z blatom! Na dan z besedo! Kaj je?“

Ni poslušal njenih besed, čutil je samo, da jo je njen srd neizrekljivo olepšal, in nezmišlno poželenje, da bi jo objel, ga je tako prevzelo, da so mu roke zatrepetale.

„Sédite,“ je rekel.

Ubogala ga je, toda postavila je svoj stol tako blizu njega, da so se njena kolena skoro zadela ob njegova. Potlej se je sklonila in ga pogledala, pripravljena na boj.

„Zdaj morava priti drug z drugim na čisto,“ je govorilo iz nje.

Hotela me bo enkrat za vselej prepričati, si je dejal Tiger, in čeprav jo je sovražil, ker

ga hoče imeti za tako lahkovernega, si vendar ni mogel kaj, da ne bi občudoval načina, kako ga je hotela preslepiti. Vse na njej je razodevalo odkritost. Zato je moral biti zelo oprezen.

„Saj sva prijatelja, Mary, kaj ne?“

„Tiger,“ je reklo dekle, „tovariša sva.“

In spet je raztrgal njen smeh verigo njegovih misli in dolžitev. Vselej kadar je hotel biti trd, da bi jo obtožil, ga je iznenada razorožil mig njene glave, kretnja njene čudovite roke, zdrknjenje njenega rokava ali iskrica v njenih očeh. Njena oblast nad njim se je zdela neizčrpna, celo njen glas je bil orožje; kadar jo je slišal, je pozabil tudi njen način izražanja.

„Tovariša sva,“ je bila rekla, in njene oči so se pri tem tako široko razprle in ga pogledale tako naravnost v obraz, da je mislil, da bo vendar znal čitati, če bi bila kaka nečedna skrivnost v njenem življenju. Spomnil se je vseh teh mladih deklet na večerji pri gospe Hardyjevi. Katera izmed njih bi ga pač mogla o polnoči in kasneje spustiti v svojo sobo, zapahitati vrata in mu nato v sami nočni srajci in spalnem plašču sestti nasproti in ga vendar znati držati komolec od sebe? Tega je zmožna samo ženska s čistim srcem in čisto dušo.

Spet si je jel prigovarjati: „Gotovo bo že dolgo tega — bila je še otrok. Ni imela vzgoje ne vzgojiteljev — komaj je utegnila vedeti, kaj dela. In naposled,“ je sklenil razmišljanje, „so pravi grehi le tisti, ki se jih zavedaš.“

Toda ko je po teh mislih spet dvignil pogled, mu je bilo, kakor da srepi mrka glava za dekletovim hrbtom — Pavijan!

V smrtni muki jo je prijel za obe roke, jih stisnil in vzkliknil:

„Mary, za Boga, povejte mi resnico! Če mi jo priznate, bo konec strahote, mislim. Ali nimam pravice, da vas vprašam?“

Izvila mu je roke iz njegovih.

„Z Wagnerjem ste govorili,“ ga je obdoližila. „Odkrito priznajte, Tiger, govorili ste z Wagnerjem!“

Prva misel mu je bila vprašati jo: „Kdo je Wagner?“ vendar jo je zatrl.

„In če —?“

„In če —“ je grenko ponovila. „Ali se vam to vidi pošteno za mojim hrbtom vleči iz umazanega polipa, kaj ve o meni?“

Prekrižal je roke in se kar moči mirno zatopil v njen obraz. Vsekako igra komedijo, si je dejal, in ni ji mogel odreči občudovanja, občudovanje pa mu je v tem trenutku ubilo strast, na njeno mesto je zdaj stopila hladna in preudarna samozavest. Bilo je, kakor da izgublja svojo moč pod njegovim mirnim pogledom, in proseče je sklenila roke.

„Seveda vam je spet natvezil tiste stare čenče,“ je rekla. „Trdil je, da sem rože brala.“

To je bilo Tigru hebrejščina, toda sam pri sebi je bil sklenil, da nič ne poreče, nego počaka, dokler sama ne pride s skrivnostjo na dan.

„Če ste eden tiste vrste,“ je rekla, „sem z vami enkrat za vselej opravila.“

Počasi se je obrnil k vratom; bil je že skoro na pragu, ko je zdajci skočila predenj in ga odrinila.

„Tiger, povedati vam hočem. Ne bi smela — bolje bi bilo, da vas pustim iti. Toda — ta strašna mi je misel, da je ta Wagner, ta pes, čenčal!“

Z boleštnim obžalovanjem je ugotovil, da ni kazala prav nič tistega sramu, ki bi ga morala čutiti pri taki izpovedi. Govorila je, kakor da bi se ji bilo samo slučajno nekaj pripetilo.

„Bilo je takole: stari Tony Marvel je svoje čase mnogo zahajal sem in vselej je dajal za pijačo in navadno je plačeval s samimi novimi bankovci.“

Napeto je čakal, kdaj se neki pojavi Pavičan v tej zgodbi. Gotovo je bil z denarjem dobil oblast nad dekletom. Z isto žalostjo v duši je poslušal dalje.

„Tako je šlo kakih deset dni, in potlej je izginil iz tangla. In dan nato me je obiskal Wagner in me obdolzil, da sem rože brala.“

Seveda sem vedela, da je Tony že večkrat počel take stvari, ali da me bo s tem namazal, si nikoli ne bi bila mislila. To sem tudi Wagnerju rekla, toda on se je samo zasmel in mi pokazal cel šop rož, ki naj bi bile iz „Ukročenega merjasca“. Prav lepe stvarce so bile — sami desetaki in petdesetaki — z malenkostmi se Tony ni ukvarjal.

Wagner se mi je smejal, ko sem mu hotela dopovedati, da sem jih imela za pristne. On namreč misli, da moram vselej vse opaziti. Zato sem poslala nekaj dečkov za Marvelom,

ki so ga res pobrali v neki krčmi in ga pripeljali nazaj. Seveda ni hotel priti radovoljno in so ga morali s silo priversti, toda ko je prišel, sem ga brez ovinkov vprašala in mi je moral priznati, da je tudi mene namazal s ponarejenimi bankovci, in nato sem ga prisilila, da je poravnal vso škodo.“

Tedaj se je Tigru zasvetila vsa resnica. Vse skupaj je bilo afera s ponarejenim denarjem. Ali je mislila, da ga bo tako poceni odpravila?

„Takrat sem Wagnerju vrnila denar, toda on še vedno misli, da sem bila tudi jaz zraven. To je vsa zgodba, pošteno in odkrito, Tiger. Besedo vam dam.“

Navzlic vsemu srdu se mu je odvalil kamen s srca; tako mu je odleglo, da si je z roko segel čez mokro čelo.

„Ali ni bilo to, kar ste hoteli vedeti?“ je zdajci vzkliknila.

Odkimal je.

„Nikoli v življenju nisem besedice govoril z Wagnerjem.“

Široko ga je pogledala.

„Mary, ali ne bi hoteli biti odkriti z menoj?“

„Kaj neki more biti, kar veste?“ je šepnila in se odmaknila od njega.

„Ne, tako ne, Mary. Poglejte mi v oči, in recite mi!“

„Kaj?“

„Mary, dokaz mi še razbija v lobanji. A hotel bi samo še, da čujem iz vaših lastnih ust. Ko sem zvedel, sem odšel, hotel sem vas pozabiti, a nisem mogel. Recite mi vendar resnico, čisto resnico, potem ne bom ničesar več mislil, kakor to, da vas ljubim!“

Vstal je, ker je ona vstala, toda čeprav so bile njene oči od groze široko razprte, ji je roka, ki jo je bila vzdignila, da se ga ubrani, nemočno zdrknila ob njegovih prsih, in že je ležala trepetaje v njegovih rokah, in on je drgečoč začutil toploto njenega telesa.

„Povej mi, zdaj!“ je šepnil in ji proseče pogledal v obraz, ki ga je obrnila k njemu. Toda ona je odkimala.

„Mary, za Boga, ne varaj me! Govori! Povem ti, da vse vem. Če mi zdaj ne zaupaš, kako naj bi ti jaz kdajkoli še verjel?“

„O čem mislite, Tiger? Tak povejte mi! Tiger, saj ne vem ničesar!“

Zaječal je. „Mary, ljubiš me!“

Charles Dennerly:

Klofute prosim, milostljiva!

Bilo je popoldne ob času čajank v salonu blizu Madeleinskega bulvara. Običajno občinstvo, elegantno in šumno, mnogo Američanov, dame iz velikega sveta, pa tudi take iz pol sveta.

Mlada, lepa dama, zelo malo našminkana, vstopi zelo samozavestno in sede precej stran od plesišča. Vse se ozre za njo. Dame si mislijo: „Konkurenca?“... In gospodje: „Ali se smemo nadejati?“

Jacques ostavi svoje prijatelje in se drzno vsede dami nasproti.

Jacques: „Klofute prosim, milostljiva!“

Dama: „Kako, prosim?!“

Jacques: „Klofute prosim! Razumem prav dobro, da ste presenečeni, ker vas na tako ne- navaden način ogovorim. Toda če ste prav tako dobri kakor lepi, me boste javno oklofutali.“

Dama: „Kaj vam ne pride na um, gospod?“

Jacques: „Moram se najprej iskreno opravičiti, milostljiva! Vem, da sem vsiljiv! Toda zdaj je prepozno, da bi se umaknil. In novič vas prosim, kar najnujnejše: Oklofutajte me! Ne marate? Naj bo... moram se zadovoljiti! Obupati mi je... tako gotovo sem računal s to klofuto, vse moje upanje je bilo na njej... Čudite se? (Pogleda na uro). Eno minuto sem že zapravil! Usmilite se, majhna klofuta! Vse

„Iz najglobljega srca!“

„Zaradi svoje ljubezni — govori!“

„Tiger, ničesar nimam na svetu, kar bi vam mogla povedati.“

Zdajci ga je sunila proč.

„Ali sem vas klicala?“ je kriknila. „Ali sem vas prosila, da ostanete? Ali sem vas pozvala nazaj? S kakšno pravico me izprašujete, kar sem najbrž pozabila, ali kar se ni nikoli zgodilo? In zdaj me pustite pri miru! Ničesar ne maram od vas! Izruvala bom misel na vas iz srca, pa naj me umori! Prišli ste samo zato, da me mučite, in ne, da mi poveste, da me ljubite. In — opravila sem z vami, Tiger — opravila!“

resnejši postajate... Takoj vam razložim... Najprej moram priznati, da sem nekoliko boječ.“

Dama: „Boječ? O tem sem uverjena!“

Jacques: „Ne zasmehujte me! Tako sem boječ, da se nikoli ne bi bil upal nagovoriti take lepo žensko. Da, lepo! Ne ugovarjajte... rajši me oklofutajte! Ko ste prišli, ste me takoj esvojili, ne morem vam reči kako! In dva občutka sta me premogla, vedel sem, da gre moja sreča mimo, in da bom tako neumen, da jo bom spustil iz rok. Ta dva občutka mora razodevati moj obraz, zakaj prijatelji so se mi smejali. To me je tako razburilo, da sem na mah dobil pogum, stavil sem z enim svojih prijateljev tisoč frankov — vse kar premorem — da vam v petih minutah priznam ljubezen. Sprejeli so stavo (pri tem spet pogleda na uro)... in poštena žena more na tako priznanje ljubezni odgovoriti samo s klofuto. Če naj tedaj stavo dobim, me morate oklofutati. To je jasno! Smehljate se? Mislite, da vam igram komedijo? O, milostljiva, ko bi vedeli! Zdaj sem vse izgubil in kdo ve, kdaj in kje dobim spet denarja! Prav se mi zgodi! Bil sem pet minut blazen, bajazzo, ki je dvignil oči k Madoni! Zdaj vidim, kakšen bedak sem bil! Odpustite, da sem vas tako nepremišljeno napravil za predmet stave! Zbogom, milostljiva, ne srdite se!...“

Jacques se je melanholično vrnil na svoj sedež. Godba je zaigrala tango. Nekaj minut nato je natak ar prinesel Jacquesu pismo:

„Gospod! Upam, da ne boste več tako neumno stavili. Morala bi se jeziti na vas, a se mi smilite. Prosim vas, vzemite teh sto frankov, z njimi se jutri lahko do sitega nazajtrkate in se ogledate po kaki službi.

Dama, ki ne klofuta.“

Preteklo je deset minut in natak ar je prinesel dami prelesten šopek rdečih rož in tole pismo:

„Milostljiva! Dovolite, da vam tele skromne rože položim pred noge. Vam se moram zahvaliti, da sem stavo dobil. Zakaj stavil sem s prijatelji, da dobim nocoj denar od neke dame, in to damo so mi imeli izbrati prijatelji. Izbrali so vas! Vse ostalo veste... Hvala vam iz vsega srca!

Neoklofutanec“.

Za slabo voljo

Učitelj: „Marko, če se voziš v tramvaju in vidiš, da kaka dama stoji, kaj storiš?“ — Marko: „Noredim se, kakor da spim.“

„... a tole glejte.“ razlaga egiptski vodnik in pokaže na piramide, „tote so zidali tisoč let!“ — „Da, da,“ priklina po vojni pečeni bogataš, „pri nas v Ljubljani imamo med zidarji prav take lenobe.“

„Veste kaj, gospod Nedeljkovič, od kod pa vam ta zastarela sodba, da bi bilo barvanje las nevarno?“ — „Prosim, le vprašajte mojega strica; lepega dne se je odločil, si dal svoje sive lase črno pobarvati, in glej — štirinajst dni nato je bil že oženjen!“

Tolstoj ni mogel zdravnikov. Tudi če je bil bolan, ni hotel poklicati zdravnika. „Zakaj ne?“ so ga vprašali. — „Ker bi rad umrl naravne smrti,“ je odgovoril veliki pisatelj.

„Že dvajset let sem poročena s svojim možem in še zmerom sem zaljubljena čez ušesa,“ je pripovedovala neka dama Tristanu Bernardu. Pisatelj jo je pogledal in nedolžno vprašal: „Kako je ime mlademu možu?“

Detektiv: „Ali niste vi tisti Kovač, ki ste pred tremi leti poneverili 100.000 Din in pobegnili?“ — Kovač: „Ne, na žalost ne!“

Tom Mix govori s prijateljem o ljubezni. „Nimam sreče v ljubezni,“ toži Tom Mix. „Edina žena, ki jo ljubim — je poročena.“ — „Kdo je njen mož?“ vpraša prijatelj. — „Jaz,“ vzdihne Tom Mix.

Napoleon je bil v začetku svoje kariere zelo neustrašen v občevanju s predstojniki. Toda časih je vendarle našel svojega mojstra celo med podrejenimi vojaki. Nekoč mu je rekel oficir, ki ga je bil Napoleon ozmerjal: „Meni hudiča mar vaših psov! Bojim se jih toliko kakor topovskih krogel!“ Ta oficir je napravil kariero.

Cirkuški plakat

„Mac Norton, znameniti človeški akvarij, požira žive žabe, popije neverjetno piva in vina, požre 20 zlatih ribic s slovitima človeškima opicama Maksom in Moricem vred in naposled še ves ostali novitetni program.“

Mrha

Bivši nemški cesar Viljem II. je imel kot otrok navado, da je rabil v grozo svoje vzgojiteljice prostaške ljudske izraze. Zato je vzgojiteljica sklenila, da pove njegovemu očetu, da mladi princ ob vsaki priliki rabi besedo „mrha“. Cesar gre z njo v otroško sobo in ne traja dolgo, ko se mladi Viljem razjezi nad igrarico: „Čakaj, mrha!“ Osupli oče izprva ne najde be-

sede, potem pa se obrne k vzgojiteljici: „Povejte mi, gospodična, kje se je mrha tega navadil?“

Veliki nemški državnik Bismark, ki je prav tako cenil dobro kavo kakor svojo pipico, se je v vojni leta 1870/71 nastanil v gostilni neke francoske vasice. Prvi večer je zahteval skodelico pristne kave. „Ali imate cikorijo?“ je vprašal krčmarja. — „Seveda, gospod!“ — „Potem mi prinesite vso, kar je imate.“ Francoz je odhitel v kuhinjo in z nosil pred Bismarka cikorijo. — „Ali je to res vse?“ je vprašal Bismark. — „Vse!“ Tedaj je Bismark zasegel vso zalogo in rekel osuplemu krčmarju: „Zdaj pa mi skuhajite skodelico kave!“

Ali ste bolni?

Ali je tuberkuloza podedljiva?*

(Konec)

Seveda utegne bolnik še na druge načine okužiti svojo okolico. Ker zlasti mladi ljudje, torej otroci radi obole za tuberkulozo, če pridejo dosti v dotik s tuberklovimi bacili, so tisti otroci, ki mnogo žive skupaj s sušičnimi ljudmi, posebno hudo izpostavljeni obolenju. V takem primeru dobimo stanje, da otroci, ki so morebiti po roditeljih podedovali nagnjenje za obolenje pljuč, v resnici zbole na pljučih, ker so trajno izpostavljeni tuberklovim bacilom bolnega očeta ali matere. Ti otroci ne bi oboleli na tuberkulozi, njih dispozicija za to bolezen bi bila čisto postranskega pomena, če bi jih mogli kako obvarovati pred bacili tuberkuloze. Tuberklovi bacili, ki jih ni moči podedovati, so jim nevarnejši kakor nagnjenje za bolezen, ki so ga podedovali. Tako bomo razumeli, zakaj baš deca tuberkuloznih ljudi, ki žive skupaj z bolnima roditeljema, brati in sestrami itd., sama oboli za sušico, in zato je tudi razumljivo, zakaj ljudje govore o podedljivosti tuberkuloze. Podeduje se samo dispozicija, nagnjenje za bolezen, tuberklov bacil pa nikoli.

Suha usta

dobe ljudje takrat, kadar žleze slinavke preslabo funkcijonirajo. Odrasel človek izloči na dan 1500 do 2000 gramov sline; izločevanje povzročajo kisline in soli. Suha usta dobiš od lokalnih motenj v ustni votlini, od vnetja žlez slinavk in nekaterih možganskih bolezni. Vročica zavira izločevanje sline, od tod suhost in žeja. Žeja pa je tudi posledica nedostatka vode v organizmu, n. pr. pri sladkorni bolezni. Nekateri strupi zatirajo izločevanje sline, n. pr. atropin, drugi jih pospešujejo (nikotin). Če so usta suha zaradi nedostatka vode v organizmu, je treba telesu dovesti vode. Pri lokalnih motnjah je treba poskusiti z žvečilnimi tabletami.

* Prim. članek v 25. številu „Romana“ dne 21. junija t. l.

DRÖBIŽ

NEW YORK

Po najnovejši uradni statistiki ima mesto New York, ne všteti prebivalstva nanj meječih mestec, 5.600.000 ljudi, med njimi več ko 2.000.000 tujcev. V New Yorku je več Italijanov kakor v Rimu, več Ircev kakor v njihovem glavnem mestu Dublinu, Nemcev pa je več kakor v Bremenu. New York je tudi tretje največje madžarsko mesto, ker pride takoj za Dunajem, ki je drugo za Budimpešto. Tudi je največje židovsko mesto, zakaj deset odstotkov vseh Židov na svetu živi tam.

New York se ponaša s tem, da ima pet največjih mostov na svetu, od katerih je vsak daljši od ene milje. V New Yorku je več telefonov kakor v Londonu, Parizu, Berlinu in Rimu skupaj. Kakih 2000 gledališč, kinov in varijetejev skrbi za razvedrilo Newyorčanov in nič manj ko 1500 cerkva in molilnic za njih dušni blagor. Vsak dan pride v New York 300.000 tujcev, kar si moremo le tako tolmačiti, da privozi vsakih 52 sekund po en vlak na newyorške postaje. Narobe pa odide vsak dan povprečno 299.000 ljudi iz mesta; po priliki vsak tistoti ostane v mestu, tako da samo od njih mesto na leto naraste za 360.000 glav.

Dalje pove statistika, da zgrade v New Yorku vsakih 51 minut novo zgradbo, vsakih 10 minut pa se ustanovi novo podjetje. Vsakih 13 minut imajo v New Yorku poroko, vsakih 6 minut se kdo rodi, in da drevesa ne zrastejo v nebo, poskrbi razen prirodne smrti tudi avtomobil, ki usmrti vsakih 17 minut po enega človeka.

Statistika dalje pove, da so lani v New Yorku pokadili 119.038.841.000 cigaret, to je kakih 13 milijonov več kakor predlanskim; ta prirastek gre v glavnem na rovaš žensk, ki so vse vprek začele pušiti. Narobe pa statistika ne pove, koliko so lani v tem suhem mestu popili alkohola in koliko smrtnih žrtev je zahtevalo lihotapstvo alkohola. Tudi te številke bi utegnile biti rekordne, vendar New Yorku ne v ponos...

Igre z besedami

Latinske: Praesens imperfectum, futurum perfectum (Sedanost je nepopolna, prihodnost bo popolna). — Malo malo malo malo (Rajši bi bil v jablani kakor slab človek v nesreči).

Francoske: Didon dina, dit-on, du dos d'un dodu dindon (Pravijo, da je Didon obojeval hrbet tolstega purana). — Bon jour, madame de Sanssouci, combien ces six saucisses-ci? Six sous! Six sous ces six saucisses-ci? C'est trop, madame de Sanssouci. (Dobro jutro, gospa Sanssouci, koliko stane teh šest klobas? Šest grošev! Šest grošev teh šest klobas? Pre-drugo, gospa Sanssouci).

Angleške: Peter Piper picked a peck of pickled pepper; a peck of pickled pepper Peter Piper picked (Peter Piper je pozobal prgišče slanega popra; prgišče slanega popra je Peter Piper pozobal).

Nemške: Du da, der du dir die da, und du da, die du dir den da zum Ehegatten erkoren, liebet euch und habt Geduld miteinander! (Ti, ki si si to tu, in ti, ki si si tega tu — izbrala za moža in ženo, ljubita se in potrpiita drug z drugim).

Nekaj zanimivih palindromov (besed in stavkov, ki jih nazaj enako bereš kakor naprej, n. pr. cepec):

Latinski: Signa te, signa, temere me tangis et angis (šesterec, ki ga pripisujejo hudiču, v slovenščini pomeni: križaj se, le križaj se, zamenjaj se me dotikaš in mučiš).

Grški: Nipson anomemata me monan opsin (Očisti se grehov in ne umivaj si samo obraza).

Angleški: Madam I'm Adam (Gospa, jaz sem Adam).

Puhače stekla so poznali že okoli l. 3500 pred Kristom v Egiptu.

Na Holandskem je 10.000 mlinov na veter.

V človeškem telesu je toliko fosforja, da bi ga bilo dovolj za 2200 vžigalic.

Pravi biseri se v kisu raztopijo; po tem jih tudi spoznaš.

V Verhojansk, najmrzlejši kraj na zemeljski obli, pride pošta le štirikrat na leto.

Večina ljudi žveči na levi strani.

Glas zvona se sliši pod vodo 321 krat delj kakor v zraku.

Vazelin izdelujejo iz petroleja.

Vse železniško omrežje sveta meri 2 milijona kilometrov.

Največ potresov se zgodi ob ščipu.

Ameriška pisateljica Helen Kellerjeva

je večeraj, 27. junija, ućakala 50letnico. Ko ji je bilo osemnajst mesecev, je izgubila vid in sluh. Čeprav popolnoma gluha in slepa je vendar absolvirala univerzo v Cambridgeu.

KA7 OBETA KINO

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

EDINI ZVOČNI KINO V LJUBLJANI
z najboljšo svetovno aparaturu Western Electric.

ZENA BREZ SRAMU. Film globoke ljubezni in razočaranja. V gl. vlogi *Greta Garbo*.

ČRNI PILOT. Tragedija drznega in hrabrega pilota. V gl. vlogah *Collen Moore* in *Garry Cooper*.

TIRANI OCEANA. Velika sinfonija ljubezni in valov. V glavnih vlogah *Betty Compson* in *Richard Barthelmes*.

MELODIJA ZAPORA. Pretresljiva drama, v gl. vlogi *Marion Nixon*.

Kino Ideal

NADVOJVODA BALETA. Sijajna vojaška komedija. V gl. vlogah *Albert Paulig* in *Dinna Gralla*.

GAUCHO. Film velikih senzacij. V glavni vlogi *Douglas Fairbanks*.

„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborni pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščanjih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

6 ter stane zavojček 20 Din

Agfa
Kodak
Zeiss-Ikon
Voigtlander

Foto
kino
aparati

**Stalno v zalogi
foto-materijal**

Janko Pogačnik

Ljubljana

Tavčarjeva ulica števil. 4.

23

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.
tako močno razširjeni.

Letno se prodaja mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipeja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe prístni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
lajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovnega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljših, finih in najfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.

81